

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, ул. Радничка бр. 20а (у даљем тексту: Завод), на основу чл. 9. и 57. Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016 и 95/2018 - други закон, 71/2021 у даљем тексту: Закон), а у вези са чл. 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву бр. 320-19/2021-III, од 13.07.2021. године, Општине Чока, Одељења за привреду, пољопривреду, развој, урбанизам, за грађевинске послове за спровођење обједињене процедуре и стамбено-комуналне делатности, Потиска улица 20, Чока, за издавање услова заштите природе за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини у општини Чока, дана 13 08.2021. године под бр. 03 019 - 2199/2, доноси:

19.08.2021

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

1. Предметно подручје на коме се планира издавање државног пољопривредног земљишта у закуп налази се делимично у СРП „Пашњаци велике дропље“ („Сл. гласник РС“, бр. 86/2021), у СП „Стари парк у Чоки“ („Сл. лист општине Чока“, бр. 7/2003), подручјима у поступку заштите ПП „Мртваје горњег Потисја“ и ПП „Слатине у долини Златице“ и ПИО „Слатине средњег Баната“, односно у оквиру еколошки значајног подручја „Пашњаци велике дропље“ (бр. 2) еколошке мреже Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), стаништима строго заштићених и заштићених врста КИК03а (Зимско станиште и хранилиште велике дропље), КИК03б (Зимско станиште и хранилиште велике дропље), КИК12 (Пиштин салаш код Мокрина), НКН03 (Јараш – слатине), ЧОК01 (Ливада између Сенте и Чоке), ЧОК02 (Мртва Тиса Буџак), ЧОК03а (Бетлехем код Падеја), ЧОК03б (Бетлехем код Падеја), ЧОК03д (Слатински пашњаци у оклини Јазова), ЧОК03ц (Слатински пашњаци у оклини Јазова), ЧОК04а (Рибњак "Златица" код Јазова), ЧОК04б (Рибњак "Златица" код Јазова), ЧОК05 (Аренда-Копово север), ЧОК06 (Аренда-Копово југ), ЧОК07а (Терјански рит), ЧОК07б (Велика бара), ЧОК08а (Моноштор - Црна бара), ЧОК08б (Моноштор.- Црна бара), ЧОК08д (Слатински пашњаци у околини Јазова), ЧОК08ц (Слатински пашњаци у околини Јазова), ЧОК09 (Батка), ЧОК10 (Пашњак код Санада), ЧОК11 (Рибњак у Чоки), као и међународни еколошки коридори Тиса и Златица и низ локалних еколошких коридора. Сходно томе, издају се следећи услови заштите природе:

- 1) Планирана израда Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини у општини Чока може се реализовати на подручју пољопривредног земљишта у државној својини, у складу са Уредбом о заштити СРП „Пашњаци велике дропље“ („Сл. гласник РС“, бр. 86/2018), чл. 42. Закона, као и Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016).
- 2) Уколико се парцеле државног пољопривредног земљишта које ће бити дате у закуп налазе унутар СРП „Пашњаци велике дропље“, приликом процеса издавања у закуп поштовати следеће мере заштите:

2.1.) У режиму заштите III степена.

Забрањује се:

1. све активности у кругу од 150 метара од регистрованог гнезда велике дропље;
2. нарушавање и уништавање површина под травном вегетацијом, а посебно њихово преоравање и успостављање пољопривредне производње;
3. промена намене земљишта осим у циљу ревитализације;
4. уклањање травног покривача са површинским слојем земљишта;
5. уношење алохтоних врста биљака и животиња;
6. обављање радова којима се нарушавају хидролошке и морфолошке карактеристике подручја;
7. хемијско и физичко загађивање, депоновање чврстог и течног отпада и отпадних загађених вода;
8. загађивање буком и светлошћу;
9. геолошка и друга истраживања која су у супротности са циљевима очувања и унапређивања природних вредности Резервата;
10. отварање нафтних и других бушотина и експлоатација земље и минералних сировина;
11. изградња објеката и инфраструктуре, осим за потребе управљања природним добром и одрживог пашарења;
12. асфалтирање и насипање путева тврдим материјалима;
13. прелет пољопривредних авиона преко заштићеног подручја;
14. заливање по систему „вештачке кише“;
15. хватање живих зечева;
16. кретање свиња на удаљености већој од 100 метара од салаша;
17. све остале радње које могу угрозити велику дропљу и остале природне вредности Резервата;

Ограничава се:

1. коришћење пестицида и вештачког ђубрива;
2. садња и сеча дрвећа и грмља;
3. паљење отворене ватре, на активности за потребе управљања стаништем;
4. изградња и адаптација салашарских и чобанских објеката.

Мере активне заштите и унапређивања популације велике дропље и осталих природних вредности Резервата:

1. сејање култура погодних за гнежђење и јесењу и зимску исхрану велике дропље.
2. одржавање травних станишта и парлога усклађеним пашарењем или кошењем.
3. изношење силажног кукуруза и разгртање снега на мањим површинама при јаким снеговима, мразевима и изразито ниским температурама.
4. уклањање инвазивних врста биљака и животиња.
5. уклањање смећа, олупина и рушевина објеката из резервата.
6. чување и мониторинг велике дропље и усклађивање осталих активности (пре свега пашарења, кошења и земљорадње) са њиховим животним циклусом.
7. откуп земљишта и постепено превођење ораница у травна станишта.
8. постављање вештачких дупљи и платформи за гнежђење модроврана, сивих ветрушки, орлова крсташа и других врста.

2.2.) У режиму II степена заштите, поред мера забране прописаних за режим заштите III степена,

Забрањује се:

1. Пољопривредни радови на обрадивим површинама у периоду од 1. априла до 31. јула.
2. Употреба пестицида и вештачког ђубрива.
3. Ноћење стада и постављање чобанских склоништа;

Ограничава се:

1. пашарење и кошење, на активности усклађене са животним циклусом велике дропље.
 2. пољопривредни радови и присуство пољопривредне механизације, на активности усклађене са животним циклусом велике дропље;
 3. сејање пољопривредних култура на уљану репицу, житарице, луцерку и анис.
 4. лов у периоду од 1. априла до 30. јула, на строго контролисани трофејни одстрел срндаћа и контролу популација предатора велике дропље.
- 3) Уколико се парцеле државног пољопривредног земљишта које ће бити дате у закуп налазе унутар ПП „Слатине у долини Златице“, приликом процеса издавања у закуп поштовати следеће мере заштите:

3.1.) На читавом простору заштићеног подручја,

Забрањује се:

1. преоравање, заоравање, обрада и сви други видови нарушавања травних и влажних станишта (ливаде, пашњаци, мочваре и баре);
2. узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање дивљих врста животиња, биљака и гљива;
3. уношење инвазивних врста и успостављање шумских култура врста дрвећа које нису аутохтоне за подручје Панонске низије;
4. непланско паљење вегетације;
5. одлагање отпада, опасних материја и остали радови и активности којима се врши загађивање земљишта, ваздуха, подземних и површинских вода;
6. непланско одлагање земљишта, песка и других инертних материјала;
7. све активности чијим се спровођењем угрожавају јединке строго заштићених и заштићених врста, њихова станишта, станишни типови приоритетни за заштиту и интегритет подручја.

Ограничава се:

1. промена намене и културе површина (земљишта) на промене у смеру смањења степена коришћења простора (превођење обрадивих површина у пашњаке и сл., промене у циљу ревитализације станишта и сл.);
2. кошење и сеча вегетације на просторно, временски и технички планиране и ограничене активности које су усклађене са циљевима заштите подручја;
3. промена морфологије терена на планске активности у грађевинском подручју као и на активности за потребе ревитализације станишта;
4. подизање ограда на начин којим се обезбеђује слободна миграција дивљих животиња и кретање чувара заштићеног подручја;

5. кретање транспортних возила и пољопривредне механизације на постојеће путеве и оранице;
6. употреба ђубрива и средстава за заштиту биља на оранице, у складу са потребама очувања биолошке разноврсности;
7. сузбијање и уништавање вегетације у оквиру радова на редовном одржавању објеката система за одводњавање и одбрану од поплава на оно приликом кога се не користе пестициди.

Мере очувања и унапређења:

1. управљање стаништима и популацијама строго заштићених и заштићених врста и њихова ревитализација;
2. реинтродукција аутохтоних врста;
3. сузбијање инвазивних врста и аутохтоних врста на местима на којима се понашају инвазивно;
4. усаглашавање режима вода са потребама очувања хидролошке динамике слатина и сланих бара (Аренда, Дугачка слатина, Целеруша, Маркучева бара);
5. подстицање традиционалних начина коришћења природних ресурса (на пр. испаша, кошење, сеча трске и друге вегетације) а нарочито оних који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета;
6. планске активности на промоцији гајења и гајењу аутохтоних раса и сорти, пре свега аутохтоних раса стоке;
7. усмеравање сукцесије вегетације путем контролисане испаше, кошења, сече трске, контролисаног паљења и сличних активности а у циљу побољшања стања приоритетних типова станишта и популација строго заштићених и заштићених врста односно врста значајних за очување биодиверзитета;
8. примена интервентних мера и планских активности у циљу заштите и унапређења станишта и врста и побољшања квалитета земљишта, вода и ваздуха;
9. очување екотона и мозаичности станишта као и унапређење еколошких коридора;
10. унапређење природних и полуприродних елемената коридора у складу са предеоним и вегетационим карактеристикама подручја планирањем намене површина као и активним мерама заштите;
11. откуп и/или замена површина у циљу рестаурације станишта и унапређења еколошких коридора;
12. одржавање и санација постојећих објеката и инфраструктуре;
13. развој органске пољопривреде и производња здраве хране;
14. спречавање односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;
15. образовање посетилаца заштићеног подручја као и власника и корисника парцела у заштићеном подручју и њихово укључивање у активну заштиту;
16. примена компензацијских мера ради ублажавања штетних последица на заштићено подручје изазваних реализацијом радова и активности у природи;
17. усклађивање свих планских и урбанистичких докумената, као и основа и планова управљања природним ресурсима са актом о заштити подручја.

3.2.) У режиму заштите II степена.

Забрањује се:

1. промена намене земљишта са катастарском културом пашњака у земљиште друге намене и/или ненаменско коришћење пашњака;
2. експлоатација земљишта и минералних сировина;

3. постављање нафтовода, гасовода и продуктовода и извођење истражних бушења за потребе експлоатације нафте и гаса;
4. изградња нових и проширење површина постојећих рибњака;
5. кошење без примене заштитних мера за флору и фауну;

3.3.) На простору заштитне зоне,

Забрањује се:

1. извођење радова и активности који трајно утичу на промене водног режима, као и физичко-хемијских карактеристика заслањених станишта нарочито оних радова и активности који за резултат имају трајне негативне последице на природне вредности заштићеног подручја или угрожавају квалитет животне средине;
2. изградња депонија комуналног отпада и извођење радова којима се нарушава еколошки и визуелни интегритет простора.

Ограничава се:

1. формирање новог грађевинског земљишта на просторне целине које нису у саставу еколошке мреже а чија је минимална удаљеност од границе заштићеног подручја 200 m, осим у случајевима формирања грађевинског земљишта за изградњу објеката за узгој стоке и рибе, као и објеката за потребе боравка чувара.
2. изградња индустријских објеката и подземно одлагање свих врста опасних материја на простор грађевинског подручја чија је минимална удаљеност од границе заштићеног подручја 500 m односно ван зоне хидролошког утицаја на угрожене екосистеме;
3. уношење и гајење алохтоних врста на антропогене површине и на врсте које нису инвазивне у Панонској низији, као и контролисано гајење шумских култура алохтоних врста у складу са очувањем приоритетних станишних типова;
4. одлагање стајњака, осоке и других извора еутрофикације на за ту сврху предвиђене, прописно опремљене локације које нису у контакту са подземним водама.
5. планирање туристичких и других садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света неодговарајућим коришћењем осветљења, на растојањима већим од 200 m од границе заштићеног подручја.

Мере очувања и унапређења:

1. откуп и/или замена површина у циљу рестаурације станишта и формирања тампон зона као и њихово уређење за одрживе видове туристичких и пољопривредних активности;
2. елиминисање или ублажавање негативних утицаја на живи свет и максимално могуће смањивање нарушавања еколошког и визуелног интегритета подручја зоналним распоредом урбано-руралних садржаја и применом одговарајућих грађевинских, техничко-технолошких и других решења;
3. успостављање ветрозаштитних појасева изграђених од аутохтоних врста у складу са интересима очувања биодиверзитета, као и примена осталих противерозионих мера;
4. очување екотона и мозаичности станишта као и унапређење еколошких коридора.

4) Уколико се парцеле државног пољопривредног земљишта које ће бити дате у закуп налазе унутар ПП „Мртваје горњег Потисја“, приликом процеса издавања у закуп поштовати следеће мере заштите:

4.1.) На читавом простору заштићеног подручја,

Забрањује се

1. радови и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
2. угрожавање минималног одрживог водног режима приликом коришћења воде из мртваја;
3. непланско сакупљање и уништавање дивљих врста;
4. повећање расцепканости (фрагментације) станишта стварањем нових или јачањем ефеката постојећих баријера;
5. изградња ветрогенератора;
6. паљење трске;
7. пошумљавање бара, ливада и пашњака;
8. испуштање непречишћених отпадних вода, као и вода испод квалитета који одговара β -мезосапробној класи;
9. нагла промена нивоа воде у периоду од 15. марта до 15. септембра;
10. сеча старих репрезентативних јединки аутохтоних врста дрвећа;
11. непланска сеча и оштећивање шумског дрвећа, замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
12. хемијско и физичко загађивање, отварање депонија, одлагање складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и спровођење активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;

Ограничава се

1. промена морфологије терена (раскопавање и насипање обала и сл.) на радове на побољшању хидролошких и еколошких услова мртваје;
2. кошење, испаша и сеча трске, уклањање водене и мочварне вегетације на планске активности очувања и унапређења станишта;
3. постављање и изградња нових објеката ван викенд зоне на изградњу за потребе спровођења мера заштите и унапређења добра;
4. промена намене површина (земљишта) на промену у смеру смањења интензитета коришћења простора (превођење обрадивих површина слабијег бонитета у пашњаке и сл), формирања заштитног појаса и у сврху ревитализације станишта;
5. изградња инфраструктуре на простор намењен за развој туризма и потребе управљања;

Мере очувања и унапређења:

1. примена активних и интервентних мера и планских активности на заштити станишта и врста и побољшању квалитета воде и стања екосистема;
2. реинтродукција аутохтоних биљних и животињских врста;
3. проходност обале за ситне животиње;
4. унапређење стања, одржавање и ревитализација степских, слатинских и влажних станишта и фрагмената аутохтоних шумака;

5. успостављање појаса заштитног зеленила према пољопривредним површинама и викенд зонама дуж мртваја, као и дуж обале Тисе, применом аутохтоних врста;
6. дефинисање водног режима у складу са потребама строго заштићених и заштићених врста израдом правилника о водном режиму сваке мртваје појединачно;
7. одржавање годишњег осциловања водостаја мртваја од најмање 50 cm, са минималним водостајем водостаја у летње-јесењем периоду/током вегетационог периода;
8. јасно дефинисање количина воде коју корисник може користити за наводњавање из мртваја у одређеном времену (за вегетациони и ванвегетациони период године) обезбеђујући минимални одрживи режим у складу са водним билансом;
9. сузбијање инвазивних врста и градације штетних врста применом механичких, биолошких и биотехничких средстава, као и хемијских средстава у складу са Законом;
10. контролисано кошење трске и редовно одношење биомасе приликом кошења и/или сече;
11. унапређивање постојећих и формирање нових еколошких коридора према суседним подручјима у саставу еколошке мреже;
12. подстицање традиционалних облика коришћења простора.

4.2.) У режиму заштите II степена.

Забрањује се

1. обрада земљишта и мелиоративни радови на природним травним стаништима и уклањање травног покривача са слојем земљишта.

Мере очувања и унапређења

1. усмеравање сукцесије природне вегетације путем контролисане испаше и кошења травних станишта;
2. очување природне вегетације у зони од око 300 m од старих стабала аутохтоних врста дрвећа.
3. просторно и временски ограничени радови на редовном одржавању корита и обале (измуљивање, уклањање сувишне вегетације без употребе хемијских препарата).
4. планске активности и интервентне мере на побољшању квалитета воде и стања екосистема по усвојеним програмима и у складу са очувањем природних вредности простора;

4.3.) У режиму заштите III степена.

Ограничава се

1. чишћење и продубљивање водотока на просторно и временски ограничено у складу са природним вредностима;
2. употреба пестицида на удаљеност већу од 50 m од катастарске парцеле мртваје;

4.4.) На подручју заштитне зоне.

Забрањује се

1. извођење радова који негативно утичу на хидролошки режим природног добра или на квалитет воде влажних станишта унутар заштићеног подручја;
2. формирање нове грађевинске и радне зоне;
3. изградња ветрогенератора;
4. изградња вештачких језера и рибака у сливном подручју мртваја;
5. репарцелација: уситњавање катастарских парцела испод 0,2 ha и укрупњавање изнад 2 ha;
6. привремено и трајно одлагање свих врста отпадних материја, као и транспорт опасног отпада.

Ограничава се

1. постављање и употреба заливних система у складу са хидроеколошким потенцијалима мртваја;

Мере очувања и унапређења

1. подизање пољозаштитних појасева.

5) Уколико се парцеле државног пољопривредног земљишта које ће бити дате у закуп налазе унутар ПИО „Слатине средњег Баната“, приликом процеса издавања у закуп поштовати следеће мере заштите:

5.1.) На читавом простору заштићеног подручја.

Забрањује се:

1. извођење радова који изазивају трајне негативне промене хидролошког режима заштићеног подручја или квалитета воде влажних станишта;
2. уништавање микрорељефа слатинских ливада и пашњака;
3. пољопривредна обрада и сви други видови нарушавања травних и влажних станишта (ливаде, пашњаци, мочваре и баре) и непланско паљење вегетације;
4. изградња нових и проширење површина постојећих рибака;
5. одлагање отпада, опасних материја и остали радови и активности којима се врши загађивање земљишта, ваздуха, подземних и површинских вода;
6. непланско одлагање земљишта, песка и других инертних материјала;
7. узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање дивљих врста биљака, животиња и гљива;
8. уношење инвазивних врста и успостављање шумских култура врста дрвећа које нису аутохтоне за подручје Панонске низије;
9. све активности чијим се спровођењем угрожавају јединке строго заштићених и заштићених врста, њихова станишта, станишни типови приоритетни за заштиту и интегритет подручја.

Ограничава се:

1. промена морфологије терена на планске активности у грађевинском подручју, активности за потребе ревитализације станишта, активности усмерене ка побољшању еколошких услова станишта и активности на одржавању канала;

2. промена намене и културе површина (земљишта) на промене у смеру смањења степена коришћења простора (превођење обрадивих површина у пашњаке и сл., промене у циљу ревитализације станишта и сл.);
3. изградња објеката на изградњу за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошки значајних станишта;
4. кретање транспортних возила и пољопривредне механизације на кретање по постојећим путевима и ораницама;
5. уношење и гајење алохтоних врста, на врсте које нису инвазивне у Панонском региону;
6. кошење и сеча вегетације на просторно, временски и технички планиране и ограничене активности које су усклађене са циљевима заштите подручја, уз остављање непокошених најмање 30% тршћака и 15% ливада сваке године у облику равномерно распоређених површина;
7. сузбијање и уништавање вегетације осим приликом извођења радова на редовном одржавању објеката система за одводњавање и одбрани од поплава приликом чега је забрањена употреба пестицида;
8. употреба ђубрива и средстава за заштиту биља на оранице, у складу са потребама очувања биолошке разноврсности и разноврсности станишта као и примену хемијских средстава за потребе управљања у складу са Законом;
9. подизање ограда на начин којим се обезбеђује слободна миграција дивљих животиња и кретање чувара заштићеног подручја;
10. паљење вегетације на планске активности управљања;
11. ложење ватре на за ту сврху предвиђеним локацијама;

Мере очувања и унапређења:

1. управљање стаништима и популацијама строго заштићених и заштићених врста и њихова ревитализација;
2. реинтродукција аутохтоних врста;
3. сузбијање инвазивних врста и аутохтоних врста на местима на којима се понашају инвазивно;
4. усмеравање сукцесије вегетације путем контролисане испаше, кошења, сече трске, контролисаног паљења и сличних активности а у циљу побољшања стања приоритетних типова станишта и популација строго заштићених и заштићених врста односно врста значајних за очување биодиверзитета;
5. подстицање традиционалних начина коришћења природних ресурса (на пр. испаша, кошење, сеча трске и друге вегетације) а нарочито оних који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета;
6. планске активности на промоцији гајења и гајењу аутохтоних раса и сорти, пре свега аутохтоних раса стоке;
7. очување екотона и мозаичности станишта као и унапређење еколошких коридора;
8. унапређење природних и полуприродних елемената коридора у складу са предеоним и вегетационим карактеристикама подручја планирањем намене површина као и активним мерама заштите;
9. развој органске пољопривреде и производња здраве хране;
10. спречавање односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања.

5.2.) У режиму заштите II степена.

Забрањује се:

1. уништавање микрорелефа слатинских ливада и пашњака;
2. експлоатација земљишта и минералних сировина;
3. постављање нафтовода, гасовода и продуктовода и извођење истражних бушења за потребе експлоатације нафте и гаса;
4. кошење без примене заштитних мера за флору и фауну;
5. шетање паса без повоца током периода репродукције строго заштићених врста птица (од 1. априла до 30. јуна), осим паса који се користе за чување стоке.

б) Није дозвољена обрада, промена намене превођењем у друге културе, нити планирање и реализација примене било каквих агротехничких мера које ће угрозити или уништити **станишта или јединке строго заштићених дивљих врста** биљака и животиња на парцелама пољопривредног земљишта у општини општини Чока. На наведеним површинама коришћење земљишта се може вршити на следећи начин:

6.1) Кошење може да се одвија под следећим условима:

- Забрањено је вршити кошење на влажном земљишту у коме механизација оставља трагове;
- Забрањено је остављати током кошења стрњику нижу од 10 cm приликом кошења травне вегетације, односно стрњику нижу од 15 cm приликом кошења мочварних ливада (ливада са шашевима, цомбама и/или трском);
- Приликом кошења обала канала/водотока на сваких 100 метара покошене обале оставити непокошену деоницу у дужини од 20 m, минималне ширине 4 метара. Ради спречавања зарастања, локације непокошених деонице мењати од године до године, односно у 2021. години могу се косити само деонице које нису кошене 2020. године;
- Кошењем обухватити и делове ливада на којима се одвија спонтано обрастање трском;
- У случају потребе за чишћење обрасталих делова ливада уклањање дрвећа и жбуња се може вршити у периоду од 01. септембра до 01. марта;
- Остатке дрвенасте биомасе не остављати на ливадама већ их уклонити на начин и место који ће се одредити у сарадњи са надлежним органима.

6.2) Испашу је могуће планирати у складу са еколошким капацитетом станишта. Није дозвољено вршити препашу (број грла и врста животиња) која доводи до деградације вегетације, што се манифестује појавом корова, пренамножењем бодљикавих биљних врста или отварањем травног покривача (појава голих површина).

6.3) Земљиште са катастарском наменом тршњака користити редовном сечом, која се одвија у периоду од 1. новембра до 1. марта.

- Приликом сече очувати појединачних стабла или групација врба или белих топола. За чишћење обрасталих делова трстика од страних/инвазивних врста (списак ИСВ дат је у образложењу) уклањање инвазивних дрвенастих врста се може вршити у периоду од 01. октобра до 01. марта. Остатке дрвенасте биомасе не остављати у тршњаку и воденим површинама већ их уклонити на начин и место који ће се одредити у сарадњи са надлежним органима;
- Трском обрастали делови других култура (ливада, пашњаци или обрађене површине) који су плавлени до средине лета, треба да се одржавају сечом трске;
- Суви делови трстика и мочвара, који су у време кошења ливада довољно суви да механизација не оставља усечене трагове, могу бити кошени под условима наведених под тачком 6.1).

- 6.4) За планирање и реализацију следећих активности на парцелама катастарске намене ливада, пашњака и трстика (мочвара) потребно је од Покрајинског завода за заштиту природе тражити посебне услове заштите природе:
- планирање и реализација пошумљавања/подизања ваншумског зеленила
 - реконструкција постојеће инфраструктуре и објеката,
 - планирање рекреативних активности;
 - уређење вода и остали мелиорациони радови;
 - геолошка и друга истраживања;
 - сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализација станишта;
 - формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).
- 6.5) Ради очувања структуре и функционалности еколошких коридора (међе, живице, канали...) и са циљем унапређења стања агро екосистема, применити следеће опште мере заштите станишта у природном и блиско-природном стању:
- Није дозвољена обрада, промена намене или превођење у друге културе, нити планирање и реализација примене било каквих агротехничких мера (орање, дрљање, сетвоспремање, сетва, шпартање, загртање, примена средстава за заштиту биља) које ће угрозити или уништити пашњаке, ливаде или трстике;
 - На предметном подручју забрањено је: планирање и реализација одлагања било каквог отпада; планирање и изградња објеката; уклањање травног покривача са површинским слојем земљишта;
 - Са циљем одрживог коришћења, као предуслова очувања биолошке разноврсности ових крајње расцепканих површина, у случају мозаичног распореда травних култура (пашњака, ливаде и трстика), дозвољено је повремено коришћење ливада или трстика за испашу, односно кошење пашњака или делова трстика под условима одређеним овим Решењем.
- 6.6) Парцеле које су претходно већ биле претворене у ратарске парцеле препустити спонтаној ревитализацији и не планирати, односно реализовати примену било каквих других агротехничких мера. На овим парцелима је дозвољено кошење и/или испаша под условима под условима одређеним овим Решењем.

7) Услови заштите природе утврђени овим актом морају да буду бити саставни део склопљених уговора са закупцима државног пољопривредног земљишта, узимајући у обзир члан 67., став 2. Закона о пољопривредном земљишту.

8) Приликом давања у закуп предметног земљишта, обавестити корисника да се на основу члана 265. Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012 и 104/2013), уништавање или оштећење заштићеног природног добра (у коју категорију спадају и заштићене врсте и приоритетни типови станишта за заштиту) сматра кривичним делом.

2. Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

3. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене техничке документације потребно је Заводу поднети нов захтев за издавање услова заштите природе.

4. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог Решења не отпочне радове и активности за које је ово Решење о условима заштите природе издато, дужан је да од Завода прибави ново решење о условима.

5. Пре усвајања предметног Програма потребно је исти Заводу доставити на мишљење о испуњености услова из овог Решења.

6. Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог решења у складу са чланом 4, став 1, тачка 1. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе ("Службени гласник РС", бр. 110/2013).

Образложење

Покрајински завод за заштиту природе је примио дана 19.07.2021. године захтев бр. 03 019 – 2199, Општине Чока, Одељења за привреду, пољопривреду, развој, урбанизам, за грађевинске послове за спровођење обједињене процедуре и стамбено-комуналне делатности, Потиска улица 20, Чока, за издавање услова заштите природе за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини у општини Чока.

Одредбом члана 102. и члана 103. Закона, одређено је да организација за заштиту природе, тј. Покрајински завод за заштиту природе, утврђује услове заштите и даје податке о заштићеним природним добрима у поступку израде просторних и других планова, односно основа (шумских, водопривредних, ловних, риболовних и др.) и друге инвестиционо-техничке документације.

На основу достављеног захтева, утврђено је да је предмет захтева издавање услова заштите природе за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини у општини Чока, на подручјима дефинисаним у тачки 1. Решења.

Увидом у Регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе из диспозитива овог решења.

Унутар предметног подручја се налазе:

- Еколошки значајно подручје „Пашњаци велике дропље“ (бр. 2) еколошке мреже Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), у оквиру кога се поред СРП „Пашњаци велике дропље“ налазе и Емералд подручје „Пашњаци велике дропље“ (RS0000022), међународно значајна подручја за биљке (ИРА) „Северни Банат“, „Слатинско подручје Чока – Остојићево“ и „Пашњаци велике дропље“ и међународно и национално значајно подручје за птице (ИВА) „Пашњаци велике дропље“ (RS0081BA).
- Заштићена подручја СРП „Пашњаци велике дропље“ („Сл. гласник РС“, бр. 86/2021) и СП „Стари парк у Чоки“ („Сл. лист општине Чока“, бр. 7/2003);
- Подручја у поступку заштите ПП „Мртваје горњег Потисја“, ПП „Слатине у долини Златице“ ПИО „Слатине средњег Баната“.

На основу члана 42. став 6. и 7. Закона поступак заштите природног подручја је покренут када завод достави студију заштите надлежном органу и Министарство обавести јавност о поступку покретања заштите природног подручја на веб презентацији Министарства, што је извршено 17.11.2017. године (<https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/zastita-prirode/obavestenje-o-postupku-pokretanja-zastite-parka-prirode-slatine-u-dolini-zlatice>), 16.11.2017. године (<https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/zastita-prirode/obavestenje-o-postupku-pokretanja-zastite-parka-prirode-mrtvaje-gornjeg-potisja>) и 15.08.2019. године (<https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/zastita-prirode/obavestenje-o-postupku-pokretanja-zastite-predela-izuzetnih-odlika-slatine-srednjeg-banata>). Подручје за које је покренут поступак заштите сматра се заштићеним у складу са Законом, а до доношења акта о проглашењу примењују се мере прописане у студији заштите.

- Станишта строго заштићених и заштићених врста (Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016)): КИК03а (Зимско станиште и хранилиште велике дропље), КИК03б (Зимско станиште и хранилиште велике дропље), КИК12 (Пиштин салаш код Мокрина), НКН03 (Јараш – слатине), ЧОК01 (Ливада између Сенте и Чоке), ЧОК02 (Мртва Тиса Буцак), ЧОК03а (Бетлехем код Падеја), ЧОК03б (Бетлехем код Падеја), ЧОК03д (Слатински пашњаци у оклини Јазова), ЧОК03ц (Слатински пашњаци у оклини Јазова), ЧОК04а (Рибњак "Златица" код Јазова), ЧОК04б (Рибњак "Златица" код Јазова), ЧОК05 (Аренда-Копово север), ЧОК06 (Аренда-Копово југ), ЧОК07а (Терјански рит), ЧОК07б (Велика бара), ЧОК08а (Моноштор - Црна бара), ЧОК08б (Моноштор.- Црна бара), ЧОК08д (Слатински пашњаци у околини Јазова), ЧОК08ц (Слатински пашњаци у околини Јазова), ЧОК09 (Батка), ЧОК10 (Пашњак код Канада), ЧОК11 (Рибњак у Чоки).

У Информационом систему који води овај Завод, евидентиране су следеће строго заштићене и заштићене врсте: чешљаста пиревина (*Agropyron cristatum subsp. pectinatum*), чешљаста пиревина (*Agropyron cristatum subsp. cristatum*), слатински пелин (*Artemisia santonicum subsp. santonicum*), полегла метла (*Bassia prostrate*), обична бекманна (*Beckmannia eruciformis subsp. eruciformis*), *Limonium gmelinii subsp. gmelinii*, *Pholiusrus pannonicus*, боквица (*Plantago tenuiflora*), процепак (*Scilla autumnalis subsp. autumnalis*), *Ventenata dubia*, *Alauda arvensis*, дивља гуска (*Anser anser*), сива чапља (*Ardea cinerea*), црвена чапља (*Ardea purpurea*), жута чапља (*Ardeola ralloides*), ритска сова (*Asio flammeus*), патка црнка (*Aythya nyroca*), црвенотрби мукач (*Bombina bombina*), еја мочварица (*Circus aeruginosus*), модроврана (*Coracias garrulous*), мала бела чапља (*Egretta garzetta*), велика стрнадица (*Emberiza calandra*), барска корњача (*Emys orbicularis*), ветрушка (*Falco vespertinus*), властелица (*Himantopus himantopus*), гаталинка (*Hyla arborea*), руси сврчак (*Lanius collurio*), сиви сврчак (*Lanius minor*), жута плиска (*Motacilla flava*), гак (*Nycticorax nycticorax*), велика дропља (*Otis tarda*), текуница (*Spermophilus citellus*), црвеноноги спрудник (*Tringa tetanus*), мали мрмољак (*Triturus vulgaris*) и вивак (*Vanellus vanellus*).

- Простор обухваћен границом општине Чока налази се унутар међународних еколошких коридора река Тисе и Златице. Тиса је међународни еколошки коридор, утврђен Уредбом о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр.102/2010). Конкретне мере заштите еколошког коридора Тисе, у складу са мерама утврђених Уредбом, детаљно су дате у Просторном плану подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе ("Сл.лист АПВ", бр. 14/2015).

Услови прописани тачкама 1 – 5. израђени су у складу са чланом 21. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/2009 - други закон, 72/2009 - други закон, 43/2011 одлука - УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон) којим је дефинисан принцип интегрисане заштите природе и животне средине: "Заштита природних вредности остварује се спровођењем мера за очување њиховог квалитета, количина и резерви, као и природних процеса, односно њихове међузависности и природне равнотеже у целини". Очување природних процеса и заштита природних вредности у антропогеном пределу захтева исте мере које су предуслов стварања здраве животне средине, а право на здраву средину обезбеђено је Уставом Републике Србије.

Заштита еколошке мреже, на основу члана 6. Уредбом о еколошкој мрежи обезбеђује се „...спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и преоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста ...“ Мере заштите еколошке мреже (Прилог 3. Уредбе) односе се на правна лица и физичка лица која

користе природне вредности и обављају активности и радове, у складу са законом којим се уређује заштита природе. На подручју еколошке мреже примењују се мере, методе и техничко-технолошка решења са циљем очувања повољног стања еколошки значајних подручја и унапређивања нарушеног стања делова еколошке мреже." Чланом 9. Уредбе је прописано да просторни и урбанистички планови, програми и основе коришћења природних ресурса морају бити усаглашени са плановима управљања делова еколошке мреже и овом уредбом, а чланом 13. да ће Завод у сарадњи са Републичким геодетским заводом идентификовати границе делова еколошке мреже у року од две године од дана ступања на снагу уредбе.

По Члану 18. Закона о заштити природе "Очување биолошке и предеоне разноврсности станишта унутар агроекосистема ... спроводи се првенствено очувањем и заштитом рубних станишта, живица, међа, појединачних стабала, групе стабала, бара и ливадских појасева, као и других екосистема са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом.

Члан 67 Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС" бр. 62/2006, 65/2008 – др.закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017, 95/2018) забрањује закупцу активности које су у супротности прописима о заштити животне средине и радње које имају негативан утицај на природно богатство и стање природног подручја.

У складу са Законом о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл.лист СРЈ" Међународни уговори, бр.11/2001) неопходно је спречавати ширење или по потреби предузимати мере за уништавање инвазивних врста. Најзначајније инвазивне биљне врсте нашег региона су следеће: јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Allanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), јапанска фалопа (*Reynouria syn. Faloppa japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*). Сходно Члану 8. ове Конвенције потребно је регулисати или управљати биолошким ресурсима важним за очување биолошке разноврсности, у оквиру или ван заштићених подручја, а у циљу њиховог очувања и одрживог коришћења.

Услови из овог Решења су дефинисани у складу са чланом 7. став 3), 4), 5) и 7) Закона, по коме се заштита природе реализује " ... спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима...од утицаја на природу... као и ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи".

Чланом 8. Закона дефинисано је планирање, уређење и коришћење простора. Планирање и уређење простора спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, у складу са мерама и условима заштите природе. Носилац пројекта дужан је да поступа у складу са мерама заштите природе, на начин да се избегну, или сведу на најмању меру угрожавања или оштећења природе. Према члану 9. Закона, у поступку израде планова, пројектата и активности из члана 8. Закона прибављају се услови заштите природе. Акт о условима заштите природе, између осталог, садржи процену да ли се планирани радови и активности могу реализовати са становишта циљева заштите природе.

Законски основ за доношење решења:

Закон о заштити природе ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 - други закон, 71/2021); Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/2009 - други закон, 72/2009 - други закон, 43/2011 одлука - УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон), Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл.лист СРЈ" Међународни уговори, бр.11/2001), Закон о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС" бр. 62/2006, 65/2008 – др.закон, 41/2009,

112/2015, 80/2017, 95/2018), Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), Уредба о заштити СРП „Пашњаци велике дропље“ („Сл. гласник РС“ бр. 86/2018), Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016), Одлука о заштити СП „Стари парк у Чоки“ („Сл. лист општине Чока“, бр. 7/2003), Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Сл. лист АПВ“, бр. 14/2015).

Предметне активности се могу реализовати под условима дефинисаним овим Решењем, јер је процењено да неће значајно утицати на природне вредности подручја. На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог Решења.

Подносилац захтева је ослобођен од плаћања таксе у складу са чланом 18. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003-исправка, 61/2005, 101/2005-др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012, 65/2013-др.закон, 83/2015, 112/2015, 113/2017, 3/2018-исправка, 95/2018, 86/2019, 90/2019-исправка, 98/2020-усклађени дин. изн., 144/2020, 62/2021).

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 490,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 11223 по моделу 97. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Покрајинском заводу за заштиту природе.

Прилози:

- Прилог бр. 1. Граница општине Чока у односу на заштићена природна добра и еколошки значајна подручја
- Прилог бр. 2. Граница општине Чока у односу на СРП „Пашњаци велике дропље“
- Прилог бр. 3. Граница општине Чока у односу на ПП „Мртваје горњег Потисја“
- Прилог бр. 4. Граница општине Чока у односу на ПП „Слатине у долини Златице“
- Прилог бр. 5. Граница општине Чока у односу на ПИО „Слатине средњег Баната“
- Прилог бр. 6. На ЦД-у .shp фајлови који се односе на заштиту у оквиру граница општине Чока.

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Управи за пољопривредно земљиште, Београд
- Документација
- Архива

ВД ДИРЕКТОРА

Наташа Сарић